«ΟΙ ΕΠΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΠΑΣΙΑΣ ΕΧΟΥΝ ΚΑΜΕΙ ΤΑ ΠΑΛΛΟΥΤΖΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΥΣΑ...»

Είναι βάρβαροι, αγράμματοι, απολίτιστοι, εγκληματίες, πρώην ποινικοί κατάδικοι

Νίκου Φαλά

Μιλώντας σε εκδήλωση του ΣΑΠΕΛ με θέμα «Καρπασία, πριν και μετά το 1974» ο πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής Καρπασίας Νίκος Φαλάς ανέφερε τα εξής:

«Το θέμα που θα αναπτύξω είναι: «Η ζωή των Τουρκοκυπρίων και των Τούρκων εποίκων στην Καρπασία».

Είναι ιστορικά αποδεδειγμένο και τεκμηριωμένο ότι Τουρκοκύπριοι της Καρπασίας - όπως και το μέγιστο ποσοστό των Τουρκοκυπρίων της υπόλοιπης Κύπρου - κατάγονται από Έλληνες Χριστιανούς Ορθόδοξους, που εξισλαμίστηκαν βίαια και εκτουρκίστηκαν με την πάροδο των αιώνων, κατά την πρώτη τουρκοκρατία 1571-1878. Η καταπίεση, οι διωγμοί, οι μαζικές δολοφονίες, οι εξοντωτικές φορολογίες, οι παντοειδείς εξευτελισμοί και η ανάγκη της επιβίωσης, υποχρέωσαν χιλιάδες Καρπασίτες να ασπασθούν στα φανερά το μωαμεθανισμό, παραμένοντας στα κρυφά πιστοί στη θρησκεία που τους κληροδότησαν οι πρόγονοί τους, την Ορθοδοξία. Έγιναν κρυπτοχριστιανοί, διατήρησαν στο βαθμό που μπορούσαν τα ήθη και τα έθιμά τους, τον πολιτισμό τους,τη γλώσσα τους.Με την πάροδο, όμως,του χρόνου και κάτω από συνθήκες φοβερής τρομοκρατίας, συμβιβάστηκαν με τη νέα τάξη πραγμάτων, υποκύπτοντας αναγκαστικά στις επιταγές του τουρκισμού.

Στη μνήμη μας είναι χαραγμένες πολύ έντονα οι συγκλονιστικές περιγραφές των παππούδων μας, για τη μαρτυρική ζωή που πέρασαν οι προηγούμενες γενιές κατά τη μακραίωνη δουλεία.

Οι Τουρκοκύπριοι, λοιπόν, της πρώτης τουρκοκρατίας, αλλά και της αγγλοκρατίας 1878-1960, στο διαμέρισμα της Καρπασίας, απέκτησαν μια ιδιότυπη συνείδηση, εθνική και θρησκευτική. Έγιναν μουσουλμάνοι αλλά κράτησαν πολλά ελληνικά πολιτιστικά στοιχεία. Έγιναν Τούρκοι αλλά αισθάνονταν πολύ Κύπριοι, πολύ κοντά στους Έλληνες της Κύπρου, ακόμη και της Ελλάδας, μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους το 1830. Δεν θέλησαν ποτέ να έχουν δεσμούς με την Τουρκία, παρά το γεγονός ότι, κατά τις ήσυχες νύκτες «άκουαν τους πετεινούς να κράζουν» στις απέναντι ακτές.

Η ελληνική από τα βάθη της ιστορίας γλώσσα των Τουρκοκυπρίων της Καρπασίας ήταν το τελευταίο στοιχείο που χάθηκε, ή μάλλον, που χάνεται, γιατί διατηρείται μέχρι τις μέρες μας σε μερικά

αμιγή τουρκοκυπριακά χωριά, όπως η Γαληνόπορνη και η Πλατανισσός, καθώς και στα μικτά, μέχρι το 1974, χωριά Άγιος Ανδρόνικος, Λυθράγκωμη, Επτακώμη και Κώμη (Κεπήρ).

Η Ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία έπαυσε να υφίσταται στη συνείδηση της νέας γενιάς των Τ/κ της Χερσονήσου. Όσοι μεγάλωσαν μετά τον Αγώνα του 1955 και την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, γαλουγήθηκαν στα νάματα του τουρκισμού και του μουσουλμανισμού, αν και οι γονιοί τους δεν έπαυσαν ποτέ να πιστεύουν στην Παναγία και στον Απόστολο Ανδρέα, τον οποίο λατρεύουν και θεωρούν σαν δικό τους θαυματουργό Άγιο. Δικό τους, ασφαλώς, γιατί κι αυτοί κάποτε ήσαν Έλληνες Ορθόδοξοι.

Ακόμη και στα τέλη το 1958 - αρχές του 1959, όταν όλοι οι Ριζοκαρπασίτες, Γιαλουσίτες και Αγιατριαδίτες, γυρίζαμε την Παναγία για να βρέξει, περνώντας έξω από την Γαληνόπορνη για δέηση στα ερείπια της εκκλησίας της Αγίας Άννας, οι Τ/κ μ' επικεφαλής το χότζα προσέτρεξαν και ένωσαν μαζί μας τις προσευχές τους.

Αυτοί ήταν οι Τ/κ της Καρπασίας, μέχρι τουλάχιστο το 1960. Φιλικοί και ανθρώπινοι, ίδιοι στη συμπεριφορά με μας. Συμμετείχαν στις χαρές και στις λύπες μας, όπως και μεις στις δικές τους. Μιλούσαν τα ελληνικά, έρχονταν στα πανηγύρια μας, χόρευαν τους χορούς μας, τραγουδούσαν τα τραγούδια μας. Ζούσαν ειρηνικά με τους Έλληνες συντοπίτες τους. Εκατοντάδες Τ/κ δούλευαν στα χωράφια και σε άλλες εργασίες των Ελλήνων. Οι σχέσεις ήταν άριστες, ποτέ δεν ακούστηκαν παράπονα για εκμετάλλευση Τ/κ γεωργικών εργατών από Ε/κ γεωργούς εργοδότες.

Κατά την περίοδο της τουρκικής ανταρσίας του 1963-64 μέχρι την κατάληψη της Καρπασίας από τα τουρκικά στρατεύματα εισβολής στις 15 Αυγούστου 1974, τα επεισόδια μεταξύ Ε/κ και Τ/κ στην περιοχή μας υπήρξαν από μηδαμινά μέχρι ασήμαντα. Οι ελάχιστες εξαιρέσεις επιβεβαίωναν απλώς τον κανόνα.

Έχω άμεσες εμπειρίες και καταθέτω τις μαρτυρίες μου, σεβόμενος την αλήθεια. Ο πατέρας μου απασχολούσε, μέχρι και το 1965, εποχιακά, 30-40 Τ/κ της Γαληνόπορνης. Έμεναν μαζί μας στην ίδια στέγη, τρώγαμε στο ίδιο τραπέζι, δουλεύαμε μαζί στα χωράφια, στο θερισμό των σιτηρών, στο βαμβάκι. Αργότερα, υπηρέτησα για δυο χρόνια σαν διευθυντής του Περιφερειακού Γραφείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Γιαλούσας, επισκεπτόμενος τακτικά, κάθε βδομάδα, τ/κ χωριά. Βοηθούσα με κάθε τρόπο, χωρίς διάκριση, Ε/κ και Τ/κ για εξεύρεση εργασίας και σε θέματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πείθοντας εκατοντάδες αυτοεργοδοτούμενους και άλλους να ασφαλιστούν εθελοντικά, όπως προνοούσε τότε ο Νόμος, για να παίρνουν μετά σύνταξη γήρατος.

Οι καλές σχέσεις των Τ/κ με τους Ε/κ συνέβαλαν στον περιορισμό των εγκλημάτων του τουρκικού στρατού. Αρκετοί Τ/κ έσπευσαν να βοηθήσουν, με ποικίλους τρόπους Ε/κ της Καρπασίας, όταν κατέφθασαν οι ορδές του Αττίλα. Υπήρξαν φυσικά και περιπτώσεις που Τ/κ συ-

νεργάστηκαν με τους εισβολείς, ιδιαίτερα στις λεηλασίες.

Μετά την εισβολή και την επιβολή του στρατιωτικού ελέγχου, οι κατοχικές αρχές απαγόρευσαν αυστηρά κάθε επαφή και συνεργασία Ε/κ και Τ/κ. Οι δεσμοί αποκόπηκαν, ο διαχωρισμός επιβλήθηκε και ήταν σχεδόν πλήρης.

Κατά την εικοσαετία της δεύτερης τουρκοκρατίας 1974-1994 οι σχέσεις των Τ/κ με τους Έλληνες της Καρπασίας, έχουν κατ' ανάγκη περιοριστεί στο ελάχιστο.

Τον τελευταίο καιρό, εντούτοις, κάποιοι Τ/κ κατορθώνουν, με διάφορες προφάσεις, να συναντιούνται με εγκλωβισμένους. Διεκτραγωδούν το κακό που βρήκε την Κύπρο και εκφράζουν τους πόθους όσων απέμειναν Τ/κ, να απαλλαγεί η κοινή πατρίδα από το στρατό κατοχής και τους εποίκους τους οποίους δεν θέλουν ούτε ζωγραφιστούς.

Οι Τ/κ της Καρπασίας κατανοούν ότι η εκδίωξη των Ελλήνων κατοίκων, καταδίκασε τους ίδιους στην ανεργία και την ανέχεια και ολόκληρη την περιοχή στο μαρασμό. Δεν αποκρύπτουν την επιθυμία να επιστρέψουν το συντομότερο οι εκτοπισμένοι Καρπασίτες, για να ζήσουμε ξανά όλοι μαζί, ειρηνικά και ευτυχισμένα.

Οι Τούρκοι έποικοι, που κατέκλυσαν την Καρπασία ανέρχονται σε 10 περίπου χιλιάδες. Στη Χερσόνησο μεταφέρθηκαν, επίσης, έξι περίπου χιλιάδες Τ/κ, κυρίως από τη Λάρνακα (στο Τρίκωμο) και από τα Κόκκινα (στη Γιαλούσα). Μαζί με τις έξι χιλιάδες μόνιμους και νόμιμους Τ/κ κατοίκους της Καρπασίας, έχουμε σύνολο 22 χιλιάδες περίπου Τούρκους και μόνο 500 Έλληνες εγκλωβισμένους στην ελληνική και χριστιανική από τα βάθη των αιώνων Καρπασία μας.

Οι έποικοι είναι, οι πιο πολλοί, βάρβαροι, αγράμματοι και απολίτιστοι. Εκατοντάδες είναι εγκληματίες. Κλέφτες και λωποδύτες, πρώην ποινικοί κατάδικοι, μεταφυτεύτηκαν στα χωριά που διέμεναν ή παραμένουν ακόμη λίγοι Έλληνες, με προφανείς στόχους.

Τα κύρια επαγγέλματα των εποίκων είναι η γεωργία, η κτηνοτροφία και σε λιγότερο βαθμό, η αλιεία. Επιδίδονται σε εποχιακές καλλιέργειες, όπως σιτηρά και κολοκάσι. Αποφεύγουν τη δενδροκαλλιέργεια, αφού δεν αισθάνονται μονιμότητα. Καλλιεργούν αυτά που τους αποδίδουν σε λίγους μήνες. Τα χρήματα που κερδίζουν τα εμβάζουν στην Τουρκία, δεν επενδύουν στην Κύπρο.

Στον τομέα της κτηνοτροφίας, σημειώνουν επιδόσεις στην αγελαδοτροφία και την προβατοτροφία. Η παραγωγή κρέατος και γαλακτοκομικών προϊόντων έφθασε σε ζηλευτά επίπεδα.

Είναι μύθος τα περί ανεργίας μεταξύ των εποίκων. Έχουν κάμει τα παλλούτζια τους χρυσά. Άρπαξαν τις περιουσίες των Ελλήνων, τα καλύτερα χωράφια, τα καλύτερα σπίτια, κινητή περιουσία, ζώα και οχήματα, πήραν και οικονομική βοήθεια από την Τουρκία μέσω του ψευδοκράτους, τα βρήκαν όλα έτοιμα. Τα τελευταία χρόνια κατασκευάζουν υπόστεγα για μάντρες, οργανώνουν αγροκτήματα και αναπτύσσουν οργανωμένη κτηνοτρο-

φία, αγοράζουν καινούρια γεωργικά μηχανήματα.

Οι Τούρκοι έποικοι δεν έχουν καθόλου καλές σχέσεις με τους Τ/κ, ούτε φυσικά με τους Έλληνες. Ζουν απομονωμένοι, χωρίς κοινωνική ζωή, εκτός από τα καφενεία. Στα πρώτα χρόνια της κατοχής το μορφωτικό και πολιτιστικό τους επίπεδο ήταν πολύ πιο χαμηλό από ότι είναι σήμερα. Είναι γνωστό ότι έκοβαν τα πόδια των τραπεζιών για να κάθονται χαμαί «τρουλλοπόιν» για να φάνε, όλη - η συνήθως πολυμελής - οικογένεια μέσα από ένα μεγάλο δίσκο. Το ψωμί τους ήταν μια άγευστη πίτα. Είναι στη μέγιστη πλειοψηφία πολύτεκνοι, αρκετοί με δυο συζύγους. Τώρα έμαθαν ελληνικά, τρώγουν σε τραπέζια και κατασκευάζουν τα δικά μας ψωμιά.

Είναι σαφές ότι οι έποικοι δεν αισθάνονται σιγουριά για το μέλλον. Δεν είναι καθόλου βέβαιοι ότι θα μείνουν μόνιμα στην Κύπρο και ότι θα κρατήσουν τις κλεμμένες ελληνικές περιουσίες. Αυτό που συζητούν είναι το ύψος της «αποζημίωσης» που θα απαιτήσουν για να επιστρέψουν στην Τουρκία. Κάποιοι επιδιορθώνουν τα σπίτια μας, στα οποία διαμένουν, προκειμένου, όπως λέγουν, να δικαιούνται περισσότερα όταν κληθούν να φύγουν. Είναι βέβαια και εκείνοι που πιστεύουν ότι όλα είναι δικά τους για πάντα.

Στο Ριζοκάρπασο, τη μεγαλύτερη κωμόπολη της Καρπασίας, μεταφέρθηκαν περί τις 3.200 έποικοι. Οι 1.500 περίπου είναι Κούρδοι από το τουρκοκατεχόμενο τμήμα του Κουρδιστάν. Οι σχέσεις Τούρκων και Κούρδων, ιδιαίτερα τα τελευταία δυο χρόνια, είναι εχθρικές. Σημαντικό ποσοστό εποίκων κουρδικής καταγωγής απέκτησαν εθνική συνείδηση. Ο πόλεμος Τουρκίας-Κουρδιστάν επεκτάθηκε και στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου. Προς το παρόν περιορίζεται στο ιδεολογικό πεδίο. Η κατάσταση όμως εκτραχύνεται από μέρα σε μέρα και δεν αποκλείονται συγκρούσεις.

Χαρακτηριστικό της έκρυθμης κατάστασης και της ανησυχίας των κατοχικών αρχών για τις δραστηριότητες των Κούρδων εποίκων, είναι οι συχνές επιδρομές «αστυνομικών» των ειδικών μονάδων στο Ριζοκάρπασο, οι έρευνες και συλλήψεις, το ανθρωπομάζωμα και οι αυστηρές προειδοποιήσεις προς τους Κούρδους.

Τον περασμένο Απρίλη εκατόν περίπου πάνοπλοι «αστυνομικοί» των ειδικών μονάδων επέδραμαν τις αυγινές ώρες στο Ριζοκάρπασο και διεξήγαγαν έρευνες σε σπίτια στα οποία διαμένουν Κούρδοι. Αναζητούσαν φυλλάδια, ενώ επέδειξαν ιδιαίτερο ζήλο στις έρευνες σε συγκεκριμένο σπίτι στην ενορία Ανάβρυση, όπου, σύμφωνα με τις πληροφορίες τους, κρυβόταν Κούρδισσα αντάρτισσα, η οποία έφθασε στην Καρπασία για να στρατολογήσει μέλη στο Απελευθερωτικό Μέτωπο του Κουρδιστάν.

Ένας σημαντικός αριθμός Κούρδων εποίκων άλλαξαν τη συμπεριφορά τους προς τους Έλληνες. Τους θεωρούν φίλους και προτιμούν να συναναστρέφονται μαζί τους παρά με Τούρκους. Η μεταστροφή είναι εντυπωσιακή. Εντούτοις, άλλοι έποικοι κουρδικής καταγωγής συνεχίζουν να μεταχειρίζονται τους σκλα-